

In de Oekraïne mag het leven zich slechts in één taal afspelen

De Europese integratie van Oekraïne begeeft zich met een nieuwe taalwet op een doodlopende weg. Minderheidstalen worden uit het openbare leven gebannen.

Gabor Landman • secretaris Stichting European Language Rights, redactie nd

© 21 januari 2021 aangepast 07:15

Alle communicatie moet voortaan in het Oekraïens. Een uithangbord of een website alleen in het Russisch, Hongaars of Roemeens mag dus niet meer. (beeld afp / Sergei Supinsky)

Sinds 16 januari mag op grond van artikel 30 van een nieuwe taalwet uit april 2019 in Oekraïne alleen het Oekraïens worden gebruikt in de handel. Deze taalwet – die eigenlijk het vrije gebruik van regionale talen onmogelijk maakt – is onder

andere in strijd met de Oekraïense grondwet en met Europese verdragen, zoals het Verdrag van Staatsburg en het Charta van regionale talen.

Bovendien is deze taalwet discriminerend, omdat die alleen gericht is tegen sprekers van de nationale minderheidstalen. Het is immers ongeloofwaardig dat deze taalwet ook ten aanzien van het Engels zal worden gehandhaafd. Volgens de letter van deze wet mag een Irish Pub in Kiev de Engelse taal niet gebruiken in zijn uithangborden en in de communicatie met zijn klanten.

Een eerdere bepaling van deze taalwet, artikel 25, verplicht tweetaligheid van kranten en een quotum van uitzendingen in het Oekraïens. Hoewel deze bepalingen nog niet van kracht zijn, zijn ze een flagrante schending van basale mensenrechten zoals vrijheid van meningsuiting en persvrijheid.

Het culturele leven mag zich eigenlijk alleen in het Oekraïens afspelen.

scherpe kritiek

Deze taalwet heeft tot buitengewoon scherpe kritiek geleid vanuit Rusland, Polen, Hongarije en Roemenië, niet in de laatste plaats vanwege de gevolgen voor de sprekers van de regionale talen, wier recht op onderwijs in de moedertaal hun geleidelijk zal worden ontnomen. De Europese Commissie voor Democratie door Recht – in 1990 opgericht om te helpen bij de overgang van de Oost-Europese staten naar een democratisch systeem – heeft deze wet scherp veroordeeld. Het zelfde geldt voor de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE). En de NAVO heeft via een memorandum deze wet op de agenda gezet. Hongarije heeft aangegeven een mogelijk NAVO-lidmaatschap van Oekraïne te blokkeren vanwege deze taalwet.

Een saillant detail is dat deze taalwet ook in strijd is met juist die Europese waarden waaraan steeds werd geappelleerd door voorstanders van het associatieverdrag tussen de Europese Unie en Oekraïne tijdens publieke debatten in aanloop naar het Oekraïnerferendum. Onze stichting heeft een intensieve

stem tegen-campagne gevoerd inzake het referendum vanwege de buitengewoon lichtvaardige manier waarop Oekraïne en ook de Europese Unie met basale mensenrechten zoals taalrechten, democratie en rechtsstatelijkheid omgaan.

uithangbord

Vanaf 16 januari is dus voor sprekers van het Russisch, Bulgaars, Krim-Tataars, Roemeens, Pools en Hongaars bij de bakker of de kapper het vrije gebruik van de regionale taal verboden. Ook betekent het dat alle bestaande communicatie verplicht Oekraïens wordt. Een uithangbord of een website alleen in het Russisch, Hongaars of Roemeens mag dus niet meer. De taalwet impliceert dus niet alleen economische en politieke isolatie van taalgenoten, maar impliceert ook dat taalminderheden hun identiteit niet meer in de openbaarheid, maar alleen binnen de muren van hun eigen huis kunnen beleven en de wet is daarmee een stap in de richting van gedwongen assimilatie. Zo worden bijvoorbeeld theatervoorstellingen en nieuws in het Hongaars beperkt, het culturele leven mag zich eigenlijk alleen in het Oekraïens afspelen. De lokale autoriteiten mogen je niet meer in het Hongaars aanspreken etc. In de praktijk zullen er situaties zijn dat je op straat beperkt wordt in het vrije gebruik van de regionale taal. In een klein Hongaars dorp, Nagydobrony, waar 98 procent Hongaars is, zal de taalwet zeker inhouden dat er op straat minder Hongaars wordt gesproken.

onderwijs

Oekraïne wil verder het onderwijs in het Hongaars, Roemeens en Russisch helemaal uitkleden. Kort gezegd mag er alleen nog in een soort overgangsfase in de minderheidstaal les worden gegeven tot de vierde klas. Dit betekent dat Hongaarse, Roemeense en Russische scholen hun curriculum moeten omzetten in het Oekraïens en dat de minderheidstaal alleen in de onderbouw mag worden gebruikt.

De Oekraïense regering toont met dit alles aan dat zij geen enkele affiniteit met Europese waarden heeft. <

javascript